

ТОВ «Генеза»

СХВАЛЕНО

Вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України
протокол № 6 від 20 травня 2026 року

**ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

«Мистецька освіта в НУШ: сучасні підходи, методики та освітні практики»

Київ – 2026

Розробники:

Гайдамака Олена Василівна, старший науковий співробітник ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», кандидат педагогічних наук, старший дослідник.

Лемешева Наталія Андріївна, методист предметів мистецької освітньої галузі лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

Сергеєва Наталія Вікторівна, доктор філософії, головний редактор ТОВ «Генеза».

Напрямок підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН України від 12.10.2022 № 904. Тема 2.1. Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі).

Термін дії програми: з 21.05.2026 до 20.05.2031 року.

Рецензенти:

Комаровська Оксана Анатоліївна, завідувач відділу мистецької освіти Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

Просіна Ольга Володимирівна, директор Центру післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидат пед.наук, доцент

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників курсу «**Мистецька освіта в НУШ: сучасні підходи, методики та освітні практики**» зумовлена впровадженням Концепції Нової української школи та Державного стандарту базової середньої освіти, що орієнтують освітній процес на формування креативності, емоційного інтелекту, естетичного мислення та здатності до художньо-творчого самовираження учнів.

Освітня галузь «Мистецтво» має значний потенціал для реалізації компетентнісного, діяльнісного та інтегративного підходів через організацію творчої діяльності, інтерпретацію мистецьких явищ, розвиток міжкультурної взаємодії та використання проєктних і кооперативних форм навчання.

Водночас у практиці закладів загальної середньої освіти існує потреба у підвищенні професійної готовності педагогів до проєктування компетентнісно орієнтованого навчання, організації творчої діяльності учнів, інтеграції змісту, використання цифрових інструментів та реалізації навчання в різних освітніх форматах.

Програма спрямована на розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників щодо ефективної реалізації сучасних підходів до навчання мистецтва, розвитку креативного й критичного мислення учнів та використання сучасних освітніх технологій відповідно до вимог законодавства у сфері освіти.

Програма підвищення кваліфікації спрямована на:

удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників щодо реалізації сучасних підходів до навчання мистецтва;

розвиток умінь застосовувати сучасні підходи та методики навчання;

формування здатності організовувати навчання на засадах проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання;

розвиток умінь проєктувати компетентнісно орієнтовані завдання, кейси та навчальні ситуації;

удосконалення вмінь використовувати цифрові інструменти в різних форматах навчання;

формування навичок застосування формуального оцінювання.

Провідна ідея програми полягає у переході від репродуктивного засвоєння знань до глибинного навчання, орієнтованого на розуміння мистецтва, розвиток творчого й критичного мислення та здатності учнів до самовираження.

Особлива увага приділяється організації навчання через діяльність, творчість і дослідження, інтеграції емоційного досвіду та художньо-практичної діяльності, використанню проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання.

Учитель мистецтва виступає як організатор освітнього процесу, який створює умови для творчої діяльності учнів, підтримує їхню індивідуальну освітню траєкторію та сприяє формуванню здатності до самостійного навчання і культурної взаємодії.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, зокрема вчителі мистецької освітньої галузі (музичного мистецтва, образотворчого мистецтва, інтегрованого курсу «Мистецтво»), які викладають або планують викладати відповідні предмети та курси в базовій середній школі (5–9 класи) відповідно до вимог Нової української школи.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійної компетентності педагогічних працівників щодо застосування сучасних підходів до навчання мистецтва в Новій українській школі під час викладання предметів та інтегрованих курсів мистецької освітньої галузі в базовій середній школі (5–9 класи) шляхом опанування компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного підходів, використання сучасних методик навчання, зокрема проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання, цифрових інструментів, художньо-практичних і практикоорієнтованих технологій, а також інструментів формувального оцінювання.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників щодо реалізації сучасних підходів до навчання мистецтва в Новій українській школі;
- поглибити й розширити знання педагогічних працівників про сутність компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного підходів і сформувані вміння застосовувати їх у процесі навчання мистецтва;
- сформувані вміння проєктувати освітній процес і навчальні заняття з мистецтва на засадах проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання;
- розвинути здатність організовувати активну творчу діяльність учнів під час вивчення мистецтва, спрямовану на розвиток креативності, емоційного інтелекту, естетичного мислення, критичного мислення та формування ключових компетентностей;
- сформувані вміння розробляти та застосовувати компетентнісно орієнтовані мистецькі завдання, творчі роботи, практикоорієнтовані кейси й інтегровані освітні ситуації, пов'язані з реальним життям і культурним досвідом;
- удосконалити вміння застосовувати сучасні методичні інструменти, цифрові технології та ресурси для навчання мистецтва в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання;
- розвинути здатність використовувати формувальне оцінювання в мистецькій освітній галузі для відстеження індивідуального прогресу учнів, підтримки їхньої мотивації, розвитку навичок самооцінювання та рефлексії;
- поглибити теоретичні знання з мистецької та психолого-педагогічної підготовки і сформувані здатність інтегрувати їх у практику професійної діяльності педагога мистецької освітньої галузі.

Перелік професійних компетентностей, що розвиваються: відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої

освіти» в межах професійної діяльності (наказ МОН України від 29.08.2024 № 1225):

предметно-методична компетентність (А2);

компетентність педагогічного партнерства (Б3);

здатність до навчання впродовж життя (Д1).

Очікувані результати

Після завершення програми слухач:

- аналізує та інтерпретує вимоги Державного стандарту базової середньої освіти в освітній галузі «Мистецтво» в контексті реалізації сучасних підходів до навчання;

- добирає, обґрунтовує та застосовує ефективні методи і прийоми навчання мистецтва відповідно до компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного підходів;

- проєктує освітній процес і сучасні уроки мистецтва на засадах проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання;

- поєднує сучасні підходи до навчання мистецтва в процесі проєктування та проведення навчальних занять з урахуванням вікових особливостей учнів;

- конструює компетентнісно орієнтовані мистецькі завдання, творчі роботи, практикоорієнтовані кейси та навчальні ситуації, пов'язані з реальними життєвими та культурними контекстами;

- організовує глибинне навчання мистецтва, спрямоване на розуміння художніх образів, інтерпретацію мистецьких творів, встановлення зв'язків між різними видами мистецтва, розвиток креативного та критичного мислення учнів;

- застосовує цифрові інструменти та ресурси для організації навчання мистецтва в умовах очного, дистанційного та змішаного форматів;

- використовує формувальне оцінювання під час навчання мистецтва для відстеження індивідуального прогресу учнів, підтримки їхньої мотивації, розвитку здатності до самооцінювання та рефлексії;

- організовує навчальні проєкти, дослідницьку та творчу діяльність учнів у процесі вивчення мистецтва;

- забезпечує диференціацію та індивідуалізацію навчання мистецтва з урахуванням освітніх потреб, здібностей, інтересів і темпу навчання учнів;

- створює освітнє середовище, що сприяє розвитку креативності, емоційного інтелекту, естетичного мислення та активної творчої позиції учнів;

- формує в учнів уміння інтерпретувати мистецькі твори, висловлювати та аргументувати власні судження, оцінювати результати творчої діяльності.

Особливості реалізації програми

Програма реалізується у дистанційній формі з використанням сучасних цифрових освітніх платформ і ресурсів для навчання мистецтва, що забезпечують організацію синхронної та асинхронної взаємодії учасників освітнього процесу, зокрема можливості візуалізації, створення та інтерпретації мистецьких образів, роботи з аудіо- та відеоматеріалами, цифровими творчими інструментами.

Реалізація Програми передбачає поєднання різних форм організації навчання, зокрема:

- онлайн-лекцій із демонстрацією сучасних підходів до навчання мистецтва;
- інтерактивних практичних занять, спрямованих на моделювання фрагментів уроків мистецтва;
- роботи з мистецькими творами, творчими завданнями, кейсами та аналізу професійно орієнтованих педагогічних ситуацій;
- виконання практичних завдань із проєктування уроків, створення компетентнісно орієнтованих мистецьких завдань і навчальних матеріалів;
- самостійної роботи слухачів із опрацювання навчально-методичних матеріалів, мистецьких ресурсів і цифрових платформ;
- індивідуальних і групових консультацій з викладачами щодо проєктування та реалізації сучасного уроку мистецтва;
- підсумкового оцінювання результатів навчання, зокрема через презентацію власних методичних розробок (фрагментів уроків, творчих завдань, навчальних кейсів, проєктів).

Програма може реалізовуватися у різних форматах залежно від організаційних умов:

- інтенсивному (короткостроковому) форматі з компактним розкладом занять протягом 1–2 тижнів;
- пролонгованому форматі з розподілом навчальних модулів і тем у часі, що забезпечує можливість апробації отриманих знань у практиці викладання мистецтва.

Навчання здійснюється з урахуванням принципів гнучкості, доступності та практичної спрямованості, що передбачає поєднання синхронної участі в заняттях із самостійним опрацюванням матеріалів, виконанням практичних і творчих завдань, а також осмисленням власного педагогічного досвіду.

Особливістю реалізації Програми є її практикоорієнтований і творчий характер, що передбачає активне залучення слухачів до діяльності, спрямованої на розроблення сучасних уроків мистецтва, створення компетентнісно орієнтованих творчих завдань, організацію мистецьких проєктів, дослідницької та кооперативної діяльності учнів.

Реалізація Програми потребує залучення педагогічних працівників, які мають досвід викладання предметів мистецької освітньої галузі або суміжних дисциплін, володіють сучасними методиками навчання (діяльнісними, проблемно-орієнтованими, проєктними, інтегративними), а також цифровими інструментами для навчання мистецтва. До проведення занять можуть залучатися тренери, практики та викладачі, які мають відповідну методичну підготовку та досвід упровадження сучасних підходів до навчання мистецтва (за потреби – участь у тренінгах для тренерів).

Система та критерії оцінювання результатів навчання слухачів

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників мистецької освітньої галузі здійснюється відповідно до мети,

завдань та очікуваних результатів Програми і ґрунтується на засадах компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів.

Система оцінювання є **комбінованою** та передбачає використання:

- **бальної шкали** (для визначення кількісного результату);
- **рівневої інтерпретації** (для якісної характеристики результатів);
- **формульованого оцінювання** (для відстеження індивідуального прогресу слухачів, розвитку їхніх професійних і творчих умінь).

Загальна структура оцінювання (100 балів)

Вид діяльності	Максимальна кількість балів
Поточне оцінювання (практичні та творчі роботи)	40 балів
Активна участь у навчальній діяльності (участь у дискусіях, виконання інтерактивних і творчих вправ, аналіз педагогічних ситуацій, інтерпретація мистецьких творів, рефлексія, робота в групах)	10 балів
Підсумковий тест (перевірка теоретичних знань щодо сучасних підходів до навчання мистецтва, методик, освітніх технологій і цифрових інструментів)	20 балів
Мініпроект (розробка та презентація фрагмента сучасного уроку мистецтва або навчального модуля з використанням сучасних підходів, створення компетентнісно орієнтованих творчих завдань, мистецьких кейсів або освітніх ситуацій)	30 балів
Разом	100 балів

Критерії поточного оцінювання (40 балів)

Практичні роботи оцінюються за такими критеріями:

Критерій	Макс. бали
Відповідність завданню та орієнтація на формування мистецьких і ключових компетентностей	10

Критерій	Макс. бали
Використання сучасних підходів до навчання мистецтва (компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, інтегративний, середовищний підходи)	10
Організація активної творчої діяльності учнів (інтерактивність, кооперація, художньо-практична, дослідницька та проектна діяльність)	10
Практична спрямованість і зв'язок із реальними життєвими та культурними контекстами	5
Логічність, структурованість і обґрунтованість педагогічних рішень	5

Критерії оцінювання активності (10 балів)

Оцінюється рівень залученості слухача до навчальної діяльності:

- 9–10 балів – системна активна участь, ініціативність
- 6–8 балів – регулярна участь, виконання завдань
- 3–5 балів – епізодична участь
- 0–2 бали – пасивна участь або відсутність діяльності

Критерії підсумкового тестування (20 балів)

- 18–20 балів — високий рівень (глибоке розуміння сучасних підходів)
- 14–17 балів — достатній рівень
- 10–13 балів — середній рівень
- менше 10 балів — початковий рівень

Критерії оцінювання мініпроєкту (30 балів)

Критерій	Макс. бали
Відповідність сучасним підходам до навчання	10
Практична спрямованість і реалістичність творчих завдань та освітніх ситуацій	10
Використання інтерактивних, діяльнісних і проектних методів	5
Використання елементів формуального оцінювання та зворотного зв'язку	3
Якість презентації та обґрунтованість рішень	2

Рівнева інтерпретація результатів

Кількість балів	Рівень
90–100	високий
75–89	достатній

Кількість балів	Рівень
60–74	середній
менше 60	початковий

Умови успішного завершення програми

Слухач вважається таким, що успішно завершив програму, якщо:

- набрав **не менше 60 балів зі 100**;
- виконав усі обов'язкові види робіт;
- продемонстрував **не менше ніж 80% правильних відповідей у підсумковому тесті**.

Документ про підвищення кваліфікації: Сертифікат.

Вартість програми: 750 гривень.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання інтерактивних лекційних занять і практикоорієнтованої та творчої навчальної діяльності, спрямованої на формування здатності педагогічних працівників реалізовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі (компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, інтегративний, середовищний) та застосовувати відповідні методичні інструменти в освітньому процесі мистецької освітньої галузі.

Особливістю реалізації Програми є переважання діяльнісних, практичних і творчих форм роботи, зокрема аналіз професійно орієнтованих кейсів, робота з мистецькими творами, виконання практичних і творчих завдань, моделювання навчальних ситуацій, розроблення фрагментів уроків і навчальних проєктів, організація кооперативної діяльності.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчальних і мистецьких матеріалів, виконання індивідуальних і творчих завдань, підготовку до практичних занять, а також осмислення та рефлексію власної професійної діяльності в контексті застосування сучасних підходів до навчання мистецтва.

Підсумкові заходи включають виконання практичних і творчих робіт у межах кожного модуля Програми та підсумкове оцінювання, що передбачає тестування і захист мініпроєкту.

Зміст Програми складається з двох модулів і взаємопов'язаних навчальних тем, спрямованих на формування у педагогічних працівників здатності:

- реалізовувати сучасні підходи до навчання мистецтва в освітньому процесі;
- організовувати активну творчу діяльність учнів на засадах проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання;
- інтегрувати зміст навчання (різні види мистецтва, міжпредметні зв'язки) та забезпечувати його практичну спрямованість;

- використовувати компетентісно орієнтовані мистецькі завдання, кейси, творчі практики та проєктні технології;
- застосовувати цифрові інструменти та формувальне оцінювання в мистецькій освітній галузі.

На завершальному етапі навчання за Програмою слухачі проходять підсумкове тестування та виконують підсумковий мініпроєкт.

Підсумкове тестування спрямоване на перевірку розуміння слухачами сучасних підходів до навчання мистецтва в Новій українській школі, знання особливостей їх реалізації в освітньому процесі, а також здатності добирати та застосовувати відповідні методичні інструменти.

Підсумковий мініпроєкт передбачає розроблення методичного матеріалу (фрагмента уроку мистецтва, навчального кейсу, творчого завдання або навчального проєкту), побудованого на засадах сучасних підходів до навчання.

У межах виконання підсумкового мініпроєкту слухачі:

- визначають тему, мету та очікувані результати навчання з урахуванням компетентісного підходу;
- проєктують навчальну діяльність учнів із використанням діяльнісних, інтерактивних, художньо-практичних і кооперативних методів;
- добирають методи, форми та інструменти організації освітнього процесу мистецької освітньої галузі;
- розробляють компетентісно орієнтовані мистецькі завдання, кейси або навчальні ситуації;
- передбачають елементи формувального оцінювання та рефлексії.

Результати виконання підсумкового мініпроєкту презентуються під час його захисту, у межах якого слухачі обґрунтовують методичні рішення, демонструють здатність реалізовувати сучасні підходи до навчання мистецтва в освітньому процесі та отримують професійний зворотний зв'язок.

Загальний обсяг Програми становить **30 годин**, з них:

- **9 годин** – лекційні заняття
- **14 годин** – практичні заняття
- **5 годин** – самостійна робота
- **2 години** – підсумкові заходи

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження			
		Кількість годин			
		Лекції	Прак тичн і занят тя	Само стійн а робо та	Всьо го
Модуль 1. Мистецтво як простір розвитку: сучасні підходи та нова роль учителя					

1.	Тема 1.1. Сучасні підходи до навчання в НУШ: сутність, взаємозв'язок і реалізація	1	1		2
2.	Тема 1.2. Проектування сучасного уроку мистецтва: від задуму до освітнього результату	1	1	1	3
3.	Тема 1.3. Розвиток творчого мислення учнів у мистецькій освіті: діяльнісний і дослідницький підходи	1	1		2
4.	Тема 1.4. Компетентнісно орієнтовані завдання в мистецькій освіті: створення навчальних ситуацій	1	2	1	4
5.	Тема 1.5. Інтегративний підхід у мистецькій освіті: STEAM та культурний контекст	1	2	1	4
Разом за модулем		5	7	3	15
Модуль 2. Практика сучасного уроку мистецтва: взаємодія, творчість, досвід					
6.	Тема 2.1. Організація сучасного уроку мистецтва: залучення учнів до творчої діяльності	1	1		2
7.	Тема 2.2. Кооперативне навчання в мистецькій освіті: організація взаємодії учнів	1	2		3
8.	Тема 2.3. Практична спрямованість навчання мистецтва: кейси, культурні практики та досвід учнів	1	2	1	4
9.	Тема 2.4. Мистецька освіта в різних форматах: методи організації навчання, оцінювання та рефлексія	1	2	1	4
Разом за модулем		4	7	2	13
Усього		9	14	5	28
Підсумкові заходи		0	2	0	2
10.	Тестування		1		1
11.	Захист підсумкового навчального мініпроєкту		1		1

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. МИСТЕЦТВО ЯК ПРОСТІР РОЗВИТКУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА НОВА РОЛЬ УЧИТЕЛЯ

Тема 1.1. Сучасні підходи до навчання в НУШ: сутність, взаємозв'язок і реалізація.

Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі як концептуальна основа організації освітнього процесу, що визначає його цілі, зміст, методи, форми та результати. Сутність компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного, середовищного та STEAM-орієнтованого підходів, їх роль у забезпеченні якості базової середньої освіти.

Взаємозв'язок і взаємодоповнюваність підходів як умова цілісної організації навчання: орієнтація на результат, активну діяльність учнів, урахування їхніх індивідуальних особливостей, інтеграцію змісту та використання освітнього середовища як ресурсу розвитку. Формування ключових компетентностей, розвиток критичного та креативного мислення учнів.

Реалізація сучасних підходів у навчанні мистецтва через організацію діяльнісного, дослідницького та творчого освітнього процесу. Використання проблемних, проєктних та інтерактивних методів, створення компетентісно орієнтованих завдань і навчальних ситуацій, пов'язаних із культурними та життєвими контекстами.

Особливості реалізації підходів в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання: добір методів, форм і цифрових інструментів відповідно до освітніх умов, забезпечення активної участі та взаємодії учнів.

Проблемно-орієнтоване навчання як підхід, що передбачає організацію навчання через постановку проблемних ситуацій і пошук рішень, та проєктне навчання як діяльність, спрямована на створення освітнього продукту. Їх поєднання забезпечує розвиток дослідницьких і практичних умінь учнів.

Тема 1.2. Проєктування сучасного уроку мистецтва: від задуму до освітнього результату.

Сучасний урок мистецтва як результат цілеспрямованого педагогічного проєктування, що ґрунтується на визначенні освітніх результатів, доборі змісту, методів і форм навчання відповідно до вимог Державного стандарту та особливостей мистецької освітньої галузі.

Проєктування уроку як послідовне планування навчальної діяльності учнів: від визначення мети та очікуваних результатів до організації умов для активної творчої діяльності. Організація взаємодії з мистецьким матеріалом, стимулювання творчості учнів, представлення та обговорення результатів діяльності.

Добір педагогічних інструментів, що забезпечують активну участь учнів: використання проблемних ситуацій, проєктних завдань, кооперативних форм роботи, творчих і практикоорієнтованих завдань як засобів формування ключових компетентностей.

Урахування практичної спрямованості уроку, зв'язку з культурним досвідом учнів і сучасними контекстами. Визначення способів оцінювання результатів навчання та організація зворотного зв'язку як складової освітнього процесу.

Тема 1.3. Розвиток творчого мислення учнів у мистецькій освіті: діяльнісний і дослідницький підходи.

Творче мислення як ключовий результат навчання в мистецькій освітній галузі та складова формування ключових компетентностей учнів. Сутність дослідницького і діяльнісного підходів у навчанні мистецтва як основи розвитку креативності, здатності до інтерпретації, аналізу та створення власних художніх образів.

Організація навчання через дослідження, експериментування та творчу діяльність учнів. Використання відкритих завдань, проблемних ситуацій, мистецьких практик і творчих експериментів як інструментів розвитку мислення. Формування в учнів уміння спостерігати, порівнювати, аналізувати, інтерпретувати мистецькі явища та висловлювати власне бачення.

Створення освітніх ситуацій, що стимулюють уяву, ініціативність і самостійність учнів. Роль емоційного досвіду, особистісного сприйняття та індивідуального стилю у процесі художньої діяльності. Забезпечення умов для розвитку креативності через поєднання сприйняття мистецтва і власної творчості.

Тема 1.4. Компетентнісно орієнтовані завдання в мистецькій освіті: створення навчальних ситуацій.

Компетентнісно орієнтовані завдання як інструмент реалізації сучасних підходів до навчання мистецтва. Їх роль у формуванні ключових і предметних компетентностей, розвитку творчого мислення, здатності до інтерпретації та самовираження учнів.

Особливості створення мистецьких завдань: визначення мети й очікуваних результатів, добір змісту, орієнтація на відкритість і варіативність, що передбачає вибір, творчість і особистісну значущість для учнів.

Створення мистецьких освітніх ситуацій як умов для активної діяльності учнів: занурення в художній контекст, організація творчого пошуку, представлення та обговорення результатів. Забезпечення зв'язку із життєвим і культурним досвідом учнів.

Інтеграція формуального оцінювання в процес виконання завдань: визначення критеріїв, організація зворотного зв'язку та аналіз результатів діяльності як засобу усвідомлення навчального поступу.

Тема 1.5. Інтегративний підхід у мистецькій освіті: STEAM та культурний контекст.

Інтегративний підхід як основа сучасної мистецької освіти в НУШ. Поєднання різних видів мистецтва та міжпредметних зв'язків (мистецтво, наука, технології, інженерія, математика) у межах STEAM-підходу як засобу формування цілісного світогляду учнів і розвитку креативного мислення.

Мистецтво як спосіб пізнання світу в культурному та міжкультурному контекстах. Використання творів мистецтва, культурних явищ і практик як основи для навчання, інтерпретації та осмислення реальності. Формування в учнів здатності встановлювати зв'язки між мистецтвом і повсякденним життям, аналізувати культурні явища та створювати власні творчі продукти.

Реалізація STEAM-підходу через інтегровані завдання, творчі проєкти, дослідницьку та практичну діяльність. Розроблення навчальних ситуацій, у

яких мистецтво виступає засобом інтеграції знань, розвитку уяви, інженерного та дизайнерського мислення, цифрової грамотності.

Організація освітнього середовища, що підтримує інтеграцію змісту навчання, співпрацю учнів, творчу активність і самостійність. Забезпечення практичної спрямованості навчання, зв'язку з сучасними культурними процесами та можливостей для рефлексії результатів діяльності.

МОДУЛЬ 2. ПРАКТИКА СУЧАСНОГО УРОКУ МИСТЕЦТВА: ВЗАЄМОДІЯ, ТВОРЧІСТЬ, ДОСВІД

Тема 2.1. Організація сучасного уроку мистецтва: залучення учнів до творчої діяльності.

Сучасний урок мистецтва як освітня подія, що забезпечує емоційне залучення, активну участь і особистісну значущість навчання для учнів. Створення умов для переходу від пасивного сприйняття до активної творчої діяльності через використання діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів.

Методи і прийоми залучення учнів до творчої діяльності: проблемні запитання, відкриті завдання, творчі виклики, мистецькі експерименти, інтерактивні форми роботи. Організація навчання як процесу взаємодії, у якому учні досліджують, створюють, обговорюють і презентують результати власної діяльності.

Роль мотивації, емоційного досвіду та інтересу в організації уроку мистецтва. Використання різних видів мистецької діяльності (слухання, споглядання, виконання, створення) для активізації пізнавальної та творчої активності учнів.

Створення освітнього середовища, що підтримує ініціативність, самостійність і співпрацю учнів. Забезпечення умов для індивідуального самовираження, розвитку креативності та формування позитивного досвіду участі в мистецькій діяльності.

Тема 2.2. Кооперативне навчання в мистецькій освіті: організація взаємодії учнів.

Кооперативне навчання як ефективний підхід до організації мистецької освіти, що забезпечує активну взаємодію учнів, розвиток комунікативних умінь, співпраці та відповідальності за спільний результат. Роль взаємодії в процесі творчої діяльності: обмін ідеями, спільне створення мистецьких продуктів, обговорення та оцінювання результатів.

Методи і форми організації кооперативної діяльності: робота в парах і малих групах, спільні творчі проєкти, колективне виконання завдань, дискусії та презентації. Використання структур кооперативного навчання, що забезпечують залучення кожного учня до спільної діяльності.

Організація взаємодії учнів під час різних видів мистецької діяльності (сприйняття, інтерпретація, створення): розподіл ролей, координація дій,

підтримка партнерства і взаємодопомоги. Створення умов для формування довіри, відкритості та поваги до різних точок зору.

Застосування формувального оцінювання в умовах кооперативного навчання: взаємооцінювання, самооцінювання, обговорення результатів і оцінювання спільної діяльності як засіб розвитку відповідальності та усвідомлення власного внеску в спільну роботу.

Тема 2.3. Практична спрямованість навчання мистецтва: кейси, культурні практики та досвід учнів.

Практична спрямованість навчання мистецтва як умова формування ключових компетентностей учнів. Використання життєвих і культурних контекстів для осмислення мистецтва, формування здатності застосовувати набуті знання і вміння в реальних ситуаціях.

Кейсовий підхід у мистецькій освіті: створення та використання навчальних кейсів, що відображають реальні культурні явища, події, соціальні практики. Організація роботи з кейсами: аналіз ситуації, обговорення, пошук рішень, створення власних мистецьких продуктів.

Залучення особистого досвіду учнів як ресурсу навчання: інтерпретація мистецьких творів через власні враження, асоціації та життєві ситуації. Використання сучасних культурних практик (медіа, цифрове мистецтво, популярна культура) як засобу підвищення мотивації та актуалізації змісту навчання.

Створення освітніх ситуацій, що сприяють розвитку креативності, критичного мислення та здатності до культурної взаємодії. Забезпечення умов для презентації та обговорення результатів діяльності як складових усвідомленого навчального досвіду.

Тема 2.4. Мистецька освіта в різних форматах: методи організації навчання, оцінювання та рефлексія.

Особливості організації навчання мистецтва в умовах очного, дистанційного та змішаного форматів. Добір методів, форм і цифрових інструментів відповідно до освітніх умов, технічних можливостей і потреб учнів. Організація взаємодії та забезпечення якості освітнього процесу незалежно від формату навчання.

Адаптація мистецьких завдань і видів діяльності до різних форматів навчання: поєднання індивідуальної та групової роботи, використання синхронних і асинхронних форм, забезпечення доступності освітнього процесу.

Формувальне оцінювання як інструмент підтримки навчального поступу учнів: визначення критеріїв, організація зворотного зв'язку, самооцінювання та взаємооцінювання.

Рефлексія як елемент навчальної діяльності та формувального оцінювання, що сприяє усвідомленню результатів і вдосконаленню навчального досвіду.

3.1. Орієнтовний перелік практичних робіт

Модуль 1. Мистецтво як простір розвитку: сучасні підходи та нова роль учителя

1. Аналіз уроку мистецтва з позицій сучасних підходів НУШ
2. Проектування мети та очікуваних результатів навчання з мистецтва
3. Розроблення фрагмента сучасного уроку мистецтва
4. Конструювання компетентнісно орієнтованих мистецьких завдань
5. Розроблення мистецької освітньої ситуації (навчального кейсу)
6. Проектування інтегрованого (STEAM) фрагмента уроку мистецтва

Модуль 2. Практика сучасного уроку мистецтва: взаємодія, творчість, досвід

1. Розроблення сценарію уроку мистецтва як освітньої події
2. Проектування кооперативної діяльності учнів
3. Розроблення навчального кейсу з мистецтва на основі реального культурного контексту
4. Адаптація уроку мистецтва до різних форматів навчання
5. Розроблення інструментів формувального оцінювання в мистецькій діяльності

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

Модуль 1. Мистецтво як простір розвитку: сучасні підходи та нова роль учителя

1. Які сучасні підходи до навчання визначають зміст і організацію мистецької освіти в Новій українській школі та як вони взаємодіють між собою?
2. Як змінюється мета навчання мистецтва в умовах НУШ: від засвоєння знань до формування компетентностей, цінностей і творчого досвіду учнів?
3. Які особливості проектування сучасного уроку мистецтва відповідно до компетентнісного та діяльнісного підходів?
4. Як організувати навчання мистецтва, що сприяє розвитку творчого мислення, інтерпретації та самовираження учнів?
5. Які підходи до створення компетентнісно орієнтованих мистецьких завдань і навчальних ситуацій є найбільш ефективними?
6. У чому полягає сутність інтегративного підходу та STEAM у мистецькій освіті і як їх реалізувати на практиці?

Модуль 2. Практика сучасного уроку мистецтва: взаємодія, творчість, досвід

1. Як організувати урок мистецтва як освітню подію, що забезпечує активну участь і творчу діяльність учнів?
2. Які методи і прийоми сприяють залученню учнів до взаємодії та спільної творчості на уроці мистецтва?
3. Як ефективно організувати кооперативне навчання в мистецькій освіті (робота в парах, групах, спільні проекти)?

4. Як використовувати кейси, культурні практики та життєвий досвід учнів для підвищення практичної спрямованості навчання мистецтва?
5. Які особливості організації уроку мистецтва в очному, дистанційному та змішаному форматах?
6. Які методи формування оцінювання доцільно застосовувати в мистецькій діяльності учнів для підтримки їхнього розвитку та мотивації?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoi-serednoi-osviti-i300920-898>
2. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 13 липня 2020 р. № 764-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
5. Професійний стандарт «Учитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
6. Концепція розвитку цифрових компетентностей : розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
7. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2023 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2023-%D0%BF#Text>
8. Щодо оновлених вимог до програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників : лист Міністерства освіти і науки України від 22 листопада 2023 р. № 1/10919-23. URL: <https://mon.gov.ua>

Основна література

1. Державний стандарт базової середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
2. Концептуальні засади мистецької освітньої галузі : наказ Міністерства освіти і науки України від 20.08.2025 № 1163 «Про затвердження

концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти їх реалізації на 2025–2030 роки».

3. Біла О. Професійна підготовка фахівців мистецько-педагогічного профілю: теорія і практика : колективна монографія. Ізмаїл : ІДГУ, 2022. 225 с.
4. Бондар Т. Трансдисциплінарний вимір підготовки фахівців мистецького профілю : колективна монографія. Київ : Світ знань, 2023. 364 с.
5. Комаровська О. А. Художнє пізнання та емоційний інтелект особистості: точки перетину в контексті мистецької освіти. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. 2020. № 1 (3), ч. 2. С. 71–78.
6. Комаровська О. А. Мистецька подієвість освітнього середовища в контексті художніх цінностей особистості. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. 2020. Вип. 24, кн. 1. С. 252–270.
7. Комаровська О. А., Миропольська Н. Є., Ничкало С. А., Руденко І. В. Виховання художніх цінностей учнів в освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти : методичний посібник / за ред. О. А. Комаровської. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 179 с.
8. Комаровська О. А., Просіна О. В. Мистецька освіта: вектори реформування. Вісник НАПН України. 2020. № 2 (1).
9. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків : Віват, 2022. 512 с.
10. Руденко І. М. Психологічні техніки емоційної саморегуляції для учасників освітнього процесу в умовах Нової української школи. Черкаси : КНЗ «ЧОППОПП ЧОР», 2022. 57 с.

Додаткова література

1. Абетка інклюзивності і толерантності : наук.-попул. вид. Київ : Теза, 2020. 30 с.
2. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. Зарубіжна література в школах України. 2020. № 4. С. 12–17.
3. Максименко Д. Психологічні особливості криз підлітка. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 200 с.
4. Максименко Д. Якщо підлітку важко навчатись у школі. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 142 с.
5. Сироткіна Ж. Фахова підготовка майбутніх учителів музики в умовах Нової української школи. Професійна підготовка фахівців мистецько-педагогічного профілю: теорія і практика. Ізмаїл : ІДГУ, 2022. С. 125–150.
6. Ферерро Б. Час дорослішання. Про виховання підлітків. Київ : Свічадо, 2020. 192 с.